

Motie: Financiering Energietransitie in gemeenten

De Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG, bijeen op 13 januari 2022,

Constaterende

- dat gemeenten hun verantwoordelijkheid nemen om de afspraken uit het Klimaatakkoord uit te voeren, maar om dat te kunnen drie randvoorwaarden hebben gesteld:
 1. haalbaar/betaalbaar voor de samenleving
 2. beschikking over de juiste gemeentelijke bevoegdheden
 3. vergoeding voor de uitvoeringslasten
- dat gemeenten in het klimaatakkoord hebben afgesproken om voor eind 2021 een Transitievisie Warmte gereed te hebben;
- dat een evenwicht ontbreekt in taken, bevoegdheden en bekostiging¹ om invulling te geven aan de energietransitie in de gebouwde omgeving;
- dat aan het uitgangspunt woonlastenneutraliteit voor de overgrote meerderheid van de huishoudens nog onvoldoende invulling kan worden gegeven;
- dat nog geen opvolging is gegeven aan het ROB-advies over het in Klimaatakkoord afgesproken Artikel 2-onderzoek naar de uitvoeringslasten van decentrale overheden,
- dat vanuit de verschillende overheden één eenduidige én stevige boodschap naar de samenleving over het belang van de energietransitie ontbreekt;
- dat de gemeenten hierdoor de volgende stap van Transitievisies Warmte naar Uitvoeringsplannen niet kunnen/zullen zetten.

Overwegende

- dat gemeenten zorgen hebben over de uitvoerbaarheid van het Klimaatakkoord indien de eerder door de leden gestelde drie randvoorwaarden niet worden ingevuld;
- dat veel van de bestaande financiële rijksinstrumenten in principe financiële ruimte bieden maar uiteindelijk heel weinig beleidsruimte laten om op lokale schaal effectief in te zetten – de ene gemeente is immers de andere niet;
- dat dit ertoe zal leiden dat gemeenten het Klimaatakkoord niet in zijn geheel of niet in het gevraagde tempo kunnen uitvoeren doordat onvoldoende aan deze randvoorwaarden is voldaan.

Verzoekt het bestuur om

- Het standpunt in te nemen dat rijk en gemeenten de komende jaren moeten toewerken naar een evenwicht in de bestuurlijk-financiële verhoudingen (taken, bevoegdheden en zowel uitvoeringslasten voor gemeenten als ook middelen voor invulling van woonlastenneutraliteit) om de doelen van het klimaatakkoord te halen.
- Hierover met het Rijk (EZK, BZK, I&W, LNV en FIN) in gesprek te gaan en procesafspraken te maken om fundamentele keuzes te formuleren en de balans tussen de overheden te herstellen om hiermee de doelen van de energietransitie te borgen;

¹ <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2021/03/11/adviesrapport-rust-reinheid-regelmaat>

- Daartoe met het Rijk afspraken te maken over:
 - Kordate invulling van het Artikel 2-onderzoek;
 - Het naleven van stelselafspraken (o.a. Financiële-verhoudingswet);
 - Het opstellen van een afwegingskader voor taaktoedeling².
- Met het Rijk afspraken te maken over:
 - Invulling van de afspraken over ‘woonlastenneutraliteit’ en de implementatie daarvan binnen de energietransitie;
 - Een tijdspad over de bevoegdheden voor gemeenten;
 - Een overall communicatiestrategie voor alle overheden gezamenlijk die iedere overheid kan toepassen zodat de boodschap voor de inwoners eenduidig en begrijpelijk is.
- Over de voortgang van de besprekingen over deze punten te rapporteren tijdens de algemene ledenvergadering van juni 2022.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de gemeente Soest,

Wethouder Kundic

De motie wordt ondersteund door:

- Velsen
- Amersfoort
- Baarn
- Bunschoten
- Den Haag
- Eemnes
- Haarlem
- Leusden
- Soest
- Rotterdam

² ‘Taken erbij, knaken erbij’ Jan van Zanen – Gemeente.nu – 29 januari 2020

Een afwegingskader taaktoedeling waarmee taken aan de relevante overheidslaag met de bijbehorende bekostiging toegedeeld kunnen worden.

- Woudenberg